

STRATEGIJA INTERNACIONALIZACIJE UNIVERZE V MARIBORU 2021–2030

Maribor, 23. 10. 2021
Sprejeta na Senatu UM 23. 10. 2021
Različica: 1.0
Zadnja sprememba: 17. 11. 2021

1 Uvod

1.1 Uvodne besede rektorja

Univerza v Mariboru je druga največja univerza v Sloveniji. Sedemnajst fakultet (Ekonomsko-poslovna fakulteta, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Fakulteta za energetiko, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Fakulteta za logistiko, Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Fakulteta za organizacijske vede, Fakulteta za strojništvo, Fakulteta za turizem, Fakulteta za varnostne vede, Fakulteta za zdravstvene vede, Filozofska fakulteta, Medicinska fakulteta, Pedagoška fakulteta, Pravna fakulteta) in drugi članici Univerze (Univerzitetna knjižnica Maribor in študentski domovi) delujejo na 6 lokacijah v Sloveniji. Študenti in profesorji imajo na voljo Univerzitetno knjižnico, Športni center Leona Štuklja, Dom za podiplomske študente in gostujoče profesorje ter študentske domove.

Univerza v Mariboru želi postati odprta, trajnostna in inovativna ekosistemska, v kateri bodo vsi študenti in zaposleni ustvarjali z radostjo.

Delovanje Univerze v Mariboru temelji na vrednotah iskrenosti, radovednosti, ustvarjalnosti, svobodi duha, sodelovanju in izmenjavi spoznanega v znanosti, umetnosti in izobraževanju.

Z ambicijo postati globalno prepoznaven inovacijski ekosistem se bo Univerza v Mariboru pospešeno vključevala v skupni evropski visokošolski prostor in ga z aktivnim delovanjem sooblikovala in utrjevala.

1.2 Izhodišča

Univerza v Mariboru v svojih strateških mednarodnih usmeritvah sledi ciljem in načelom mednarodnih vodilnih organizacij na področju visokošolskega izobraževanja in raziskovanja. Stremi k uresničevanju ciljev EUA Agende za trajnostni razvoj 2030 (Agenda for Sustainable development 2030), Incheon deklaracije, pozicijskega dokumenta OECD do leta 2030, ter ciljem UNESCO za trajnostni razvoj izobraževanja do leta 2030, smernicam in izjavam, zapisanim v komuniqueju ministrov za izobraževanje z dne 19. novembra 2020 (Rimski komunique), ter drugim listinam, pomembnim za opredelitev visokega šolstva in raziskovanja. Na področju mobilnosti Univerza v Mariboru spoštuje pravila in načela Erasmus Charter for Higher Education (ECHE) in za uresničevanje teh sprejema Izjavo o Evropski visokošolski politiki (European Policy Statement) ter zagotavlja kakovostne storitve za udeležence mobilnosti. Univerza v Mariboru se zavzema za upoštevanje ukrepov za doseganje večje kohezije v Evropskem prostoru, ki jih omenja Memo Evropske komisije o pospeševanju inovativnosti za boljši razvoj manj razvitih regij Evropske unije.

Na nacionalni ravni so ti cilji zajeti v nacionalni strategiji internacionalizacije, Nacionalnem programu visokega šolstva, Strategiji internacionalizacije slovenske znanosti in raziskav (2018–2030) ter Raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije (RISS).

Uresničevanje omenjenih usmeritev in listin zajemamo v Strategiji internacionalizacije UM ter v izvedbenem dokumentu Izjava o Evropski visokošolski politiki (European Policy Statement).

Na področju mednarodnega sodelovanja Univerza v Mariboru sledi načelom odprtosti, enakega dostopa do znanosti in izobraževanja, načelom vključevanja, miru in spoštovanja pravic za trajnostni in družbeno odgovorni razvoj.

Delo Univerze v Mariboru temelji na načelih zagotavljanja kakovosti in razvoja v okviru sprejetega modela trajnostne in družbeno odgovorne univerze. Prav tako Univerza v Mariboru upošteva potrebe študentov in zaposlenih z manj možnostmi, posebej študentov invalidov in študentov iz socialno šibkejšega okolja, in jih podpira pri uresničevanju njihovih študijskih in drugih s študijem povezanih aktivnosti. Univerza v Mariboru aktivno prispeva k boju proti diskriminaciji na katerikoli osnovi, posebej pa na podlagi rase, verskega prepričanja, spola, starosti ali mnenja.

1.3 Glavne usmeritve (smotri)

Univerza v Mariboru na področju internacionalizacije sledi trem glavnim usmeritvam v skladu s poslanstvom univerze. Te usmeritve so:

- razvoj in izvedba inovativnega, trajnostnega in v razvoj usmerjenega kakovostnega izobraževanja in raziskovanja v okviru mehanizmov strateškega mednarodnega sodelovanja,
- mednarodni študijski programi, ki pritegnejo nadarjene študente iz domovine in strateških ciljnih držav in
- ustvarjanje in nenehno izboljševanje vključujočega (inkluzivnega), prijaznega in učinkovitega okolja za vse študente in zaposlene.

1.4 Dolgoročni cilji Univerze v Mariboru

Na podlagi mednarodnih listin in standardov, ki izhajajo iz njih, ter z namenom doseganja glavnih usmeritev si je na področju internacionalizacije Univerza v Mariboru zadala sledeče dolgoročne cilje:

- krepitev mednarodne prepoznavnosti UM;
- razvoj različnih oblik izobraževanja v tujem jeziku;
- aktivno sooblikovanje evropskega in svetovnega visokošolskega in raziskovalnega prostora;
- spodbujanje mednarodne mobilnosti zaposlenih in študentov;
- internacionalizacija doma;
- poenotenje storitev UM za domače in tuje študente ter zaposlene skladno z evropskimi načeli in standardi;
- sodelovanje v evropskih univerzitetnih mrežah;
- dolgoročne cilje bo Univerza v Mariboru spremljala ob upoštevanju prečnih prioritet Evropskega visokošolskega in raziskovalnega prostora, posebej tistih, ki izhajajo iz ciljev trajnostnega razvoja, kot so vseživljenjsko učenje, enakost spolov, posebej na področju deficitarnih STEM in KET poklicev, zagotavljanje kakovosti.

2 Aktivnosti

2.1 Krepitev mednarodne prepoznavnosti Univerze v Mariboru

Univerza v Mariboru se bo aktivno vključila v regionalne in evropske univerzitetne zveze in tako zastopala interese, temelječe na glavnih usmeritvah. Univerza v Mariboru bo zagotovila sredstva za uresničevanje aktivne udeležbe na sejah organov univerzitetnih mrež in bo glasovala v interesu svojih ciljev.

2.2 Razvoj različnih oblik izobraževanja v tujem jeziku

Z namenom razvoja izobraževanja v tujem jeziku je Univerza v Mariboru sodelovala in bo sodelovala v različnih evropskih projektih. Od leta 2020 je članica Evropske univerzitetne pobude ATHENA – Advanced Technology Higher Education Network Alliance (Mreža za visokošolsko izobraževanje na področju naprednih tehnologij). Z aktivnim delovanjem v omenjeni mreži si bo prizadevala za odpravo ovir za izvedbo kakovostnih in mednarodno primerljivih interdisciplinarnih študijskih programov za nadarjene in v prihodnost usmerjene študente in zaposlene.

Univerza v Mariboru razvija mednarodno doktorsko šolo, ki bo pritegnila nadarjene domače in tuje študente ter uspešne profesorje.

Dodatno podporo bo Univerza v Mariboru dobila z vključitvijo v projekte programa Erasmus+, CEEPUS in drugih programov, do katerih bo imela dostop.

2.3 Aktivno sooblikovanje evropskega in svetovnega visokošolskega in raziskovalnega prostora

Evropski visokošolski in raziskovalni prostor se soočata s konkurenco predvsem ameriškega in razvitega azijskega visokošolskega in raziskovalnega prostora. Univerza v Mariboru zagovarja avtonomijo univerz in iz nje izhajajočo odgovornost za sodelovanje pri določanju in ustvarjanju pogojev delovanja in ciljev evropskih univerz. S svojimi človeškimi viri in infrastrukturo ter z izvajanjem projektov s strateškimi partnerji iz visokega šolstva, znanosti in industrije iz domen glavnih izzivov zdravega in dolgoročno aktivnega življenjskega sloga v zelenem gospodarstvu, digitalne transformacije družbe in odpornosti proti vedno bolj pogostim globalnim krizam (INNOVUM) se bo Univerza v Mariboru mednarodno še bolj uveljavila in tako tvorno prispevala k dodani vrednosti na vseh področjih svojega delovanja.

Poseben poudarek bomo posvetili združenjem, organizacijam in programom:

- ki zastopajo interese univerz (European University Association, Danube Rectors' Conference, Alps-Adriatic Rectors' Conference, UniAdriatic);
- ki so namenjeni izmenjavi med deležniki za razvoj družbe (delovna telesa makro regionalnih strategij, kot so Usmerjevalni odbori in delovne skupine Podonavske strategije);
- ki so namenjeni pospeševanju sodelovanja z lokalno, regionalno in mednarodno družbo (Enterprise Europe Network, Danube Transfer Centre, DEMOLA, KTT, DIH);
- ki so namenjeni pospeševanju povezovanja študentov in visokošolskih učiteljev (Erasmus+ projekti mobilnosti in Strateška partnerstva, CEEPUS mreže).
- ki so namenjeni podpori študentov višjih stopenj študija in raziskovalcev (Obzorja Evropa, multilateralni in bilateralni programi regionalnega razvoja, ARRS, Joint Research Centre, EURAXESS).

Univerza v Mariboru je ugotovila svoje prednosti, zato se bo osredotočala na aktivnosti na področjih (a) zdravja, demografskih sprememb in blaginje, (b) pridelave varne in kakovostne hrane, trajnostnega kmetijstva in biogospodarstva, (c) podnebnih ukrepov, učinkovitosti virov in surovin, (d) pametnega, okolju prijaznega in celovitega prometa ter (e) vključujoče, inovativne in varne družbe.

Za razvoj Univerze v Mariboru je pomembna dejavnost na področjih novih prečnih tehnologij, kot so IKT, digitalizacija z umetno inteligenco, veliki podatki, energetska učinkovitimi sistemi, varnost v kibernetnem prostoru, internet stvari ter visokozmogljivostno računalništvo.

Na mednarodnem področju bo Univerza v Mariboru iskala vire s prijavi na razpise programov in skladov Evropske unije (Erasmus+, Obzorje Evropa, ESRR, ESS, CEEPUS) in nacionalnih programov (ARRS).

2.4 Spodbujanje mednarodne mobilnosti zaposlenih in študentov.

Za Univerzo v Mariboru predstavlja mednarodna mobilnost študentov in zaposlenih enega ključnih dejavnikov razvoja evropske identitete ter boja proti ksenofobiji in neenakosti v družbi. Zato bo Univerza v Mariboru z udeležbo v projektih mobilnosti Evropske unije in regionalnih programih, kot je CEEPUS, ter s pomočjo mednarodnih študentskih skladov omogočila mobilnost za namen izobraževanja in praktičnega usposabljanja čim večjemu številu študentov in zaposlenih. Svoje zaposlene bo s posebnimi ukrepi v okviru projektov mobilnosti ter načrtovanja kadrovskega razvoja spodbujala tudi k dolgoročni mobilnosti v okviru svojih virov za doseganje znanstvene odličnosti in kakovostni kadrovski razvoj. Za ta namen sodeluje v programu Erasmus+ in mednarodni mreži EURAXESS.

Ključne aktivnosti za doseganje večje mobilnosti študentov in zaposlenih se nanašajo na uresničevanje zahtev projektov Erasmus brez papirja in Erasmus študentske izkaznice. Uresničitev teh dveh projektov je pogoj za uvedbo manj zahtevnih postopkov upravljanja mobilnosti, večjo samostojnost študentov pri izbiri, organizaciji in izvedbi mobilnosti ter za avtomatično priznanje v tujini pridobljenih znanj in veščin. Projekta bosta prispevala tudi k izboljšanju storitev, ki jih UM nudi svojim in tujim študentom, ter k razbremenitvi dela pri izvedbi mobilnosti.

Pomemben dejavnik zadovoljstva študentov v zvezi z mobilnostjo bo tudi sodelovanje Univerze v Mariboru s študentskimi društvi, kot so na primer Erasmus univerzitetna mreža (ESN), IAESTE, AIESEC, ELSA, v programu Erasmus+ pa predvsem s študentsko mrežo Erasmus (Erasmus Student Network).

2.5 Internacionalizacija doma

Na Univerzi v Mariboru se zavedamo, da v obdobju do leta 2030 večina študentov in zaposlenih ne bo izkoristila možnosti za (večkratno) mednarodno mobilnost. Zato bo Univerza v Mariboru razvila aktivnosti internacionalizacije doma tako, da bo odprla dostop domačim študentom do druženja s tujimi študenti in profesorji, organizirala učenje tujih jezikov in spoznavanje kultur ter na ta način ustvarila mednarodno izkušnjo tudi študentom in zaposlenim doma.

Poseben poudarek internacionalizacije doma predstavljajo aktivnosti prenosa mednarodnih izkušenj v družbo. Univerza v Mariboru bo zato organizirala obiske tujih študentov na osnovnih in srednjih šolah, kjer bodo tuji študenti predstavljali vsak svojo državo in kulturo. Na ta način bo internacionalizacija preseгла okvir univerze in bo prispevala k večji odprtosti celotne domače družbe. Univerza v Mariboru razvija mednarodno doktorsko šolo, ki bo pritegnila najboljše domače in tuje študente in profesorje.

Univerza v Mariboru želi postati mednarodno bolj prepoznavna, kar bo še naprej skušala doseči tudi z organizacijo mednarodnih znanstvenih konferenc, na katere bo kot predavatelje povabila najboljše domače in tuje znanstvenike.

V okviru Mednarodne poletne univerze želimo združiti poletne šole, ki že potekajo ali pa jih načrtujemo, ter kulturni in družabni program ter aktivnosti za tuje in domače študente.

2.6 Poenotenje storitev UM za domače in tuje študente ter zaposlene skladno z evropskimi načeli in standardi

Listina Erasmus za visoko šolstvo (Erasmus Charter for Higher Education) je pravica in zaveza Univerze v Mariboru za sodelovanje v evropskih projektih internacionalizacije. Univerza v Mariboru se je zavezala upoštevati pravice vseh udeležencev mobilnosti in uresničiti enako obravnavo domačih in tujih študentov. Te pravice se nanašajo na aktivnosti pred, med in po mobilnosti. Zato bo Univerza v Mariboru nenehno namenjala človeške in finančne vire za doseganje dostopa vseh študentov do vseh storitev univerze. To se nanaša predvsem na dostop do (fizične in virtualne) infrastrukture, na podporo delovanju služb za mednarodno sodelovanje na rektoratu in članicah UM, ugodnosti za študente (subvencionirano bivanje in prehrana) in dostop do izobraževanja ter raziskovalnih aktivnosti. Informacijska podpora, namenjena študentom ter osebju, bo dostopna preko EU-magistrskega portala in drugih spletnih strani (ALUMNI klub Univerze v Mariboru, študentska društva).

Univerza v Mariboru bo zato poskrbela, da bo informacijska podpora usklajena z zahtevami projektov Erasmus brez papirja in Evropske študentske izkaznice.

3 Kazalniki

Univerza v Mariboru izvaja sistem zagotavljanja kakovosti, s katerim spremlja uresničevanje zastavljenih ciljev in učinkovitost aktivnosti za doseganje teh ciljev. Kazalniki internacionalizacije so dokumentirani v Akcijskem načrtu Univerze v Mariboru 2021–2025, ki je objavljen na univerzitetni spletni strani, kratkoročno pa bo njihovo uresničevanje razvidno iz letnih programov dela in poslovnih poročil Univerze v Mariboru ter letnih akcijskih načrtov.